

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичних технологій та менеджменту
Кафедра управління та забезпечення якості у фармації

ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ БІОТЕХНОЛОГІЧНИХ ВИРОБНИЦТВ

(назва освітньої компоненти)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти**

підготовки _____ Перший (бакалаврський) рівень освіти
(назва рівня вищої освіти)
галузі знань _____ 16 Хімічна та біоінженерія
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності _____ 162 Біотехнології та біоінженерія
(код і найменування спеціальності)
освітньої програми _____ Біотехнологія
(найменування освітньої програми)
спеціалізації (й) _____
(найменування спеціалізації, за наявності)

2023 рік
рік створення

Робоча програма освітньої компоненти Економіка та організація біотехнологічних виробництв спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія освітньої програми Біотехнологія (3,10д), (3,10з) для здобувачів вищої освіти 4 курсу.

Розробники:

ПОСИЛКІНА Ольга, професор кафедри управління та забезпечення якості у фармації, докт. фармац. наук, професор

ЛІСНА Анастасія, доцент кафедри управління та забезпечення якості у фармації, канд. фармац. наук, доцент

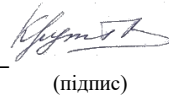
(вказати ПРІЗВИЩЕ, ім'я авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри управління та забезпечення якості у фармації

Протокол від «01» вересня 2023 року № 1

Зав. кафедри

управління та забезпечення якості у фармації

(підпис)

— проф. Тетяна КРУТСЬКИХ

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма схвалена на засіданні профільної методичної комісії з економіко-управлінських та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від «05» вересня 2023 року № 1

Голова профільної комісії
з економіко-управлінських
та соціально-гуманітарних дисциплін

(підпис)

проф. Алла НЕМЧЕНКО

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: обов'язкова

Передумови вивчення освітньої компоненти: «Економіка та організація біотехнологічних виробництв» як освітня компонента сприяє вмінню обґрунтовувати рішення завдань у забезпеченні результативності діяльності фармацевтичного підприємства завдяки підвищенню ефективності використання його ресурсів.

Предметом вивчення освітньої компоненти «Економіка та організація біотехнологічних виробництв» є методи та інструментарій, необхідний для оцінки ефективності функціонування фармацевтичного підприємства.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться 135 годин 4,5 кредитів ЄКТС.

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Економіка та організація біотехнологічних виробництв» є оволодіння комплексом знань і навичок в галузі економіки та фінансів підприємства.

Основними **завданнями** освітньої компоненти «Економіка та організація біотехнологічних виробництв» є вивчення економічного стану фармацевтичної галузі та перспектив її розвитку; вивчення складу основних засобів; розрахунок показників руху, фізичного стану та ефективності використання основних засобів; визначення шляхів покращання основних засобів; вивчення суті та складу оборотних засобів підприємства; визначення нормативів формування запасів різних видів; розрахунок показників ефективності використання оборотних засобів; ознайомлення з питаннями організації праці та заробітної плати; вивчення механізму формування собівартості фармацевтичної продукції; вивчення механізму формування цін на фармацевтичну продукцію; складання бізнес-плану тощо.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента «Економіка та організація біотехнологічних виробництв» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

Інтегральні компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю у біотехнології та біоінженерії, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів біотехнології та біоінженерії.

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності

- Врахування комерційного та економічного контексту при проектуванні виробництв біотехнологічних продуктів різного призначення (промислового, харчового, фармацевтичного, сільськогосподарського тощо).

Інтегративні кінцеві *програмні результати навчання* (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

- Вміти здійснювати техніко-економічне обґрунтування виробництва біотехнологічних продуктів різного призначення (визначення потреби у цільовому продукті і розрахунок потужності виробництва).

- Вміти розраховувати основні критерії оцінки ефективності біотехнологічного процесу (параметри росту біологічних агентів, швидкість синтезу цільового продукту, синтезувальна

здатність біологічних агентів, економічний коефіцієнт, вихід цільового продукту від субстрату, продуктивність, вартість поживного середовища тощо.

• Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен **знати:**

- основні терміни, використовувані в економіці підприємства і підприємстві;
- організацію виробничого і трудового процесу на підприємстві;
- структуру основних і оборотних засобів;
- методику розрахунку калькуляції собівартості продукції і ціни підприємства;
- методику розрахунку показників ефективності використання основних і оборотних засобів, трудових ресурсів;
- основні положення інноваційної і інвестиційної політики підприємства;
- основи оцінки якості та конкурентоспроможності продукції.

вміти:

- розраховувати основні техніко-економічні показники діяльності підприємства;
- робити розрахунок виробничої потужності і виробничої програми підприємства;
- розраховувати показники руху і використання основних і оборотних засобів;
- визначати трудомісткість продукції;
- розраховувати місячну заробітну плату при відрядній і почасовій формі оплати праці;
- розраховувати собівартість одиниці продукції і кошторису витрат підприємства;
- розрахувати показники прибутку і рентабельності.

володіти:

- методами аналітичними, статистичними, розрахунковими, економіко-математичними;
- технологіями збору та обробки необхідної економічної інформації, статистичних даних,
- робота з базами даних.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах												
	Денна форма						Заочна/дистанційна форми						
	у тому числі												
	всього	л	сем.	пз	лаб.	с. р.	всього	л	сем.	пз	лаб.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Підприємство та його ресурсне забезпечення і результати діяльності													
Тема 1. Техніко-економічна характеристика біотехнологічних виробництв. Виробниче підприємство - основа економіки	10	2	-	3	-	5	9,5	-	-	0,5	-	9	
Тема 2. Основні засоби.	9	1	-	3	-	5	10	0,5	-	0,5	-	9	
Тема 3. Оборотні засоби	9	1	-	3	-	5	10	0,5	-	0,5	-	9	
Тема 4. Праця та заробітна плата	9	1	-	3	-	5	10,5	0,5	-	1	-	9	
Тема 5.	9	1	-	3	-	5	9,5	-	-	0,5	-	9	

Інвестиційні ресурси підприємства												
Тема 6. Витрати і собівартість продукції	9	1	-	3	-	5	10	0,5	-	0,5	-	9
Тема 7. Ціни та ціноутворення у ринкових умовах	9	1	-	3	-	5	10	0,5	-	0,5	-	9
Тема 8. Фінансово-економічна результативність та ефективність діяльності підприємства	10	2	-	3	-	5	10	0,5	-	0,5	-	9
Контроль змістового модулю 1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	75	10	-	25	-	40	79,5	3	-	4,5	-	72
Змістовий модуль 2. Організація біотехнологічних виробництв												
Тема 9. Організація технічної підготовки виробництва	13	1	1	4	-	7	12	0,5	-	0,5	-	11
Тема 10. Організація виробничого процесу	12	1	1	4	-	6	11	0,5	-	0,5	-	10
Тема 11. Організація технічного обслуговування виробництва	11	1	1	3	-	6	10,5	-	-	0,5	-	10
Тема 12. Організація праці на підприємстві	11	1	1	3	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 13. Організація контролю виробництва якості лікарських засобів	10	1	-	3	-	6	10	-	-	-	-	10
Контроль змістового модулю 2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	58	5	4	18	-	31	53,5	1	-	1,5	-	51
Семестровий диф. залік	2	-	-	2	-	-	2	-	-	2	-	-
<i>Усього годин</i>	135	15	4	45	-	71	135	4	-	8	-	123

5. Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Підприємство та його ресурсне забезпечення і результати діяльності

Тема 1. Техніко-економічна характеристика біотехнологічних виробництв. Виробниче підприємство - основа економіки

Предмет, об'єкт, задачі дисципліни «Економіка та організація біотехнологічних виробництв». Поняття промисловості та галузі. Місце фармацевтичної галузі в національній економіці України. Внутрішньогалузева структура фармацевтичної галузі. Види фармацевтичних підприємств. Техніко-економічні особливості фармацевтичної галузі. Загальна характеристика виробничого підприємства. Внутрішня та зовнішня сфера підприємств. Види підприємств в залежності від форми власності. Цілі підприємства і його головні задачі. Класифікація підприємств і основні її ознаки. Загальна та виробнича структура підприємства. Типи виробничої структури. Напрямки удосконалення виробничої структури фармацевтичного підприємства.

Тема 2. Основні засоби

Економічна сутність основних засобів. Класифікація основних засобів. Види основних засобів. Структура основних засобів у фармацевтичній галузі. Методи оцінки та обліку основних засобів. Знос основних засобів. Види зносу. Сутність амортизації. Норма амортизації. Методи нарахування амортизації. Показники використання основних засобів. Шляхи удосконалення використання основних засобів.

Тема 3. Оборотні засоби

Економічний зміст оборотних засобів. Головні економічні принципи організації та формування оборотних засобів. Групування оборотних засобів у фармацевтичній галузі. Структура оборотних засобів у фармацевтичній галузі. Джерела формування оборотних засобів. Нормування оборотних засобів. Методи нормування оборотних засобів. Розрахунок поточного, страхового і транспортного запасу сировини та матеріалів. Показники використання оборотних засобів. Шляхи прискорення обіговості оборотних засобів у фармацевтичній галузі.

Тема 4. Праця та заробітна плата

Характеристика кадрів і трудових ресурсів. Структура кадрів у фармацевтичній галузі. Керівники і фахівці. Службовці. Молодший обслуговуючий персонал. Охорона. Учні. Визначення професії, спеціальності, кваліфікації. Розрахунок кадрів на підприємстві. Розрахунок балансу робочого часу. Обіг кадрів. Сутність продуктивності праці. Виробіток. Методи розрахунку продуктивності праці. Визначення оплати праці. Принципи організації оплати праці. Основні елементи організації оплати праці. Заохочення праці. Сутність доплати і її види.

Тема 5. Інвестиційні ресурси підприємства

Сутність інвестицій. Об'єкт інвестиційної діяльності. Суб'єкт інвестиційної діяльності. Визначення інвестиційного циклу. Розробка варіантів інвестиційних проектів. Методи оцінки інвестиційних проектів. Фінансове забезпечення інвестиційних проектів. Фінансовий лізинг.

Тема 6. Витрати і собівартість продукції

Сутність собівартості і її значення. Види собівартості. Класифікація витрат, які визначають собівартість продукції. Групування витрат по економічних елементах. Групування витрат по статтям калькуляції. Структура витрат у собівартості продукції у фармацевтичній галузі. Зміст калькуляційних статей. Методи калькулювання собівартості продукції. Аналіз факторів і напрямків зниження витрат на виробництво фармацевтичної продукції. Головні показники зниження собівартості продукції.

Тема 7. Ціни та ціноутворення у ринкових умовах

Сутність ціни. Функції ціни. Види цін. Структура вільної відпускну ціни. Принципи ціноутворення. Порядок ціноутворення. Етапи ціноутворення. Розробка цінової стратегії. Методи коригування цін. Особливості ціноутворення у фармацевтичній галузі.

Тема 8. Фінансово-економічна результативність та ефективність діяльності підприємства

Роль і місце прибутку в економіці підприємства. Головні напрямки зростання прибутку на фармацевтичних підприємствах. Методи розрахунку прибутку: метод прямого розрахунку і

аналітичний метод. Поняття рентабельності виробництва та рентабельності продукції. Економічне значення рентабельності, показники рентабельності. Механізм формування операційного прибутку. Етапи здійснення операційної діяльності. Центри витрат і центри прибутку. Механізм управління прибутком підприємства в процесі фінансової діяльності.

Змістовий модуль 2. Організація біотехнологічних виробництв

Тема 9. Організація технічної підготовки виробництва

Поняття та зміст технічної підготовки виробництва. Види технічної підготовки виробництва. Основні стадії технічної підготовки виробництва. Зміст і задачі технологічної підготовки виробництва. Стадії технологічної підготовки виробництва. Організаційно-економічна підготовка виробництва. Показники та шляхи прискорення технічної підготовки виробництва.

Тема 10. Організація виробничого процесу

Поняття виробничого процесу. Види процесів. Структура виробничого процесу. Принципи організації виробничого процесу. Виробничий цикл і його структура. Види руху предметів праці. Шляхи скорочення виробничого циклу. Характеристика типів виробництв. Виробнича структура підприємства. Вимоги до виробничої структури. Напрямки удосконалення виробничої структури підприємства. Поняття потокового виробництва і його ознаки. Класифікація та характеристика поточкових ліній. Ефективність потокового виробництва. Умови створення потокового виробництва. Показники потокового виробництва. Особливості організації автоматизованого виробництва.

Тема 11. Організація технічного обслуговування виробництва

Роль допоміжних господарств в організації виробничого процесу. Організація ремонтного господарства. Техніко-економічні показники ремонтного господарства підприємства. Шляхи підвищення ефективності ремонтного господарства. Організація енергетичного господарства підприємства. Напрямки удосконалення енергогосподарства. Організація транспортного господарства і його задачі. Техніко-економічні показники планування транспортного господарства. Організація складського господарства. Основні показники, які характеризують роботу складів. Шляхи удосконалення складського господарства.

Тема 12. Організація праці на підприємстві

Сутність і задачі організації праці. Поняття розподілу праці. Основні правила організації праці. Організація та обслуговування робочих місць. Основні вимоги до планування робочого місця. Вибір форми обслуговування робочого місця. Атестація робочого місця і її головні задачі. Умови праці та їх роль у підвищенні продуктивності праці. Особливості організації праці керівників, фахівців і службовців. Дисципліна праці. Показники оцінки рівня організації праці. Значення і задачі технічного нормування праці. Класифікація витрат робочого часу. Методи і порядок розрахунку норм витрат праці. Категорії норм часу, норм виробки, нормативу чисельності, норм обслуговування. Методи вивчення витрат робочого часу. Фотографія робочого дня. Хронометраж. Фотохронометраж. Нормування праці керівників, спеціалістів, службовців.

Тема 13. Організація контролю виробництва якості лікарських засобів

Поняття якості лікарських засобів. Критерії якості лікарських засобів. Фактори, що впливають на якість лікарських засобів. Органи та служби контролю якості лікарських засобів в Україні. Державна система стандартизації та сертифікації якості продукції.

Семестровий диф. залік

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Техніко-економічна характеристика біотехнологічних виробництв. Виробниче підприємство - основа економіки	2	-
2	Тема 2. Основні засоби	1	0,5
3	Тема 3. Оборотні засоби	1	0,5

4	Тема 4. Праця та заробітна плата	1	0,5
5	Тема 5. Інвестиційні ресурси підприємства	1	-
6	Тема 6. Витрати і собівартість продукції	1	0,5
7	Тема 7. Ціни та ціноутворення у ринкових умовах	1	0,5
8	Тема 8. Фінансово-економічна результативність та ефективність діяльності підприємства	2	0,5
9	Тема 9. Організація технічної підготовки виробництва	1	0,5
10	Тема 10. Організація виробничого процесу	1	0,5
11	Тема 11. Організація технічного обслуговування виробництва	1	-
12	Тема 12. Організація праці на підприємстві	1	-
13	Тема 13. Організація контролю виробництва якості лікарських засобів	1	-
Усього годин		15	4

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Техніко-економічна характеристика біотехнологічних виробництв. Виробниче підприємство - основа економіки	-	-
2	Тема 2. Основні засоби	-	-
3	Тема 3. Оборотні засоби	-	-
4	Тема 4. Праця та заробітна плата	-	-
5	Тема 5. Інвестиційні ресурси підприємства	-	-
6	Тема 6. Витрати і собівартість продукції	-	-
7	Тема 7. Ціни та ціноутворення у ринкових умовах	-	-
8	Тема 8. Фінансово-економічна результативність та ефективність діяльності підприємства	-	-
9	Тема 9. Організація технічної підготовки виробництва	1	-
10	Тема 10. Організація виробничого процесу	1	-
11	Тема 11. Організація технічного обслуговування виробництва	1	-
12	Тема 12. Організація праці на підприємстві	1	-
13	Тема 13. Організація контролю виробництва якості лікарських засобів	-	-
Усього годин		4	-

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Техніко-економічна характеристика біотехнологічних виробництв. Виробниче підприємство - основа економіки	3	0,5
2	Тема 2. Основні засоби	3	0,5
3	Тема 3. Оборотні засоби	3	0,5
4	Тема 4. Праця та заробітна плата	3	1
5	Тема 5. Інвестиційні ресурси підприємства	3	0,5

6	Тема 6. Витрати і собівартість продукції	3	0,5
7	Тема 7. Ціни та ціноутворення у ринкових умовах	3	0,5
8	Тема 8. Фінансово-економічна результативність та ефективність діяльності підприємства	3	0,5
9	Контроль ЗМ 1	1	-
10	Тема 9. Організація технічної підготовки виробництва	4	0,5
11	Тема 10. Організація виробничого процесу	4	0,5
12	Тема 11. Організація технічного обслуговування виробництва	3	0,5
13	Тема 12. Організація праці на підприємстві	3	-
14	Тема 13. Організація контролю виробництва якості лікарських засобів	3	-
15	Контроль ЗМ 2	1	-
16	Семестровий залік з модуля 1-2 «Економіка та організація біотехнологічних виробництв»	2	2
Усього годин		45	8

9. Теми лабораторних занять

Не передбачено робочим навчальним планом.

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна/дистанційна форми
1	Тема 1. Техніко-економічна характеристика біотехнологічних виробництв. Виробниче підприємство - основа економіки	5	9
2	Тема 2. Основні засоби	5	9
3	Тема 3. Оборотні засоби	5	9
4	Тема 4. Праця та заробітна плата	5	9
5	Тема 5. Інвестиційні ресурси підприємства	5	9
6	Тема 6. Витрати і собівартість продукції	5	9
7	Тема 7. Ціни та ціноутворення у ринкових умовах	5	9
8	Тема 8. Фінансово-економічна результативність та ефективність діяльності підприємства	5	9
9	Тема 9. Організація технічної підготовки виробництва	7	11
10	Тема 10. Організація виробничого процесу	6	10
11	Тема 11. Організація технічного обслуговування виробництва	6	10
12	Тема 12. Організація праці на підприємстві	6	10
13	Тема 13. Організація контролю виробництва якості лікарських засобів	6	10
Усього годин		71	123

Завдання для самостійної роботи

У межах виконання самостійної роботи з дисципліни «Економіка та організація біотехнологічних виробництв» здобувачі вищої освіти виконують самостійне завдання (за варіантами), а також наукові доповіді за темами:

1. Техніко-економічні особливості біотехнологічного виробництва.
2. Основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності.
3. Оцінки та облік основних засобів.
4. Знос основних засобів і їх амортизація.
5. Показники використання основних засобів та шляхи їх покращання.
6. Формування оборотних засобів. Методи нормування. Розрахунок нормативів.
7. Показники використання та шляхи прискорення обороту оборотних засобів.
8. Матеріальні ресурси, їх економічне значення та шляхи економії.
9. Показники витрат використання та економії матеріальних ресурсів.
10. Облік кадрів на підприємстві.
11. Сутність і значення продуктивності праці. Показники продуктивності праці та методи її вимірювання.
12. Заохочення праці робітників.
13. Поняття собівартості продукції, її значення, види. Структура собівартості продукції.
14. Калькулювання собівартості продукції. Порядок її розрахунку.
15. Фактори та шляхи зниження витрат на виробництво.
16. Порядок ціноутворення у біотехнологічному виробництві.
17. Планування фінансової діяльності підприємства. Види фінансових планів.
18. Значення кредиту та основні принципи кредитування.
19. Види руху предметів праці. Шляхи скорочення виробничого циклу.
20. Особливості потокового виробництва у фармацевтичній галузі.
21. Роль допоміжних господарств в організації виробничого процесу.
22. Призначення транспорту, його види. Показники, що характеризують роботу транспорту.
23. Призначення ремонтного господарства. Шляхи підвищення його ефективності. Форми організації ремонту.
24. Енергетичне господарство. Енергетичний баланс.
25. Організація складського господарства.
26. Організаційно-економічна підготовка виробництва.
27. Конструкторська підготовка виробництва.
28. Основні шляхи скорочення циклу технічної підготовки виробництва.
29. Технологічна підготовка виробництва.
30. Особливості організації праці керівників.
31. Хронометраж як метод вивчення робочого часу.
32. Фотографія робочого дня.
33. Показники оцінки рівня організації праці.
34. Атестація робочих місць.
35. Організація контролю виробництва та якості фармацевтичної продукції.

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінка з освітньої компоненти визначається з урахуванням результатів поточної навчальної діяльності здобувача вищої освіти та оцінок засвоєння ним окремих модулів.

Успішність кожного здобувача вищої освіти оцінюється за 100-бальною шкалою.

За поточну навчальну діяльність в межах модуля здобувач вищої освіти може отримати 60 балів. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час складання підсумкового модульного контролю з урахуванням балів за самостійну роботу – 40 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності (проводиться під час кожного заняття) – контроль теоретичних знань, практичних умінь та навичок. При засвоєнні кожної теми змістового модуля 1-2 за поточну навчальну діяльність здобувачам виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення змістового модуля сумуються. В залежності від кількості набраних балів здобувач може отримати за вивчення модуля на практичних заняттях **максимально 60 балів** або **мінімально — 36 балів**.

Застосовується така система бальних оцінок для **практичних занять**: за кожну тему змістового модулю 1 здобувач може набрати **min -4 бали, max — 6 балів** за одну академічну годину навчання.

Система оцінювання, бали	Критерії оцінки
4	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив недостатньо глибокі знання основного програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання; практичне завдання виконав самостійно, але допустив значні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
5	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив повне знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно, але допустив незначні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
6	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичні запитання, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно без помилок та містить пояснення проведеного рішення.

Застосовується така система бальних оцінок для **практичних занять**: за кожну тему змістового модулю 2 здобувач може набрати **min -4 бали, max — 6 бали** за одну академічну годину навчання.

Система оцінювання, бали	Критерії оцінки
4	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив недостатньо глибокі знання основного програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання; практичне завдання виконав самостійно, але допустив значні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
5	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив повне знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно, але допустив незначні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
6	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичні запитання, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання;

	<ul style="list-style-type: none"> практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно без помилок та містить пояснення проведеного рішення.
--	---

Для допущення до семестрового заліку здобувач вищої освіти повинен здати всі теми з освітньої компоненти та скласти контроль засвоєння ЗМ 1-2 на прохідний бал.

Контроль засвоєння ЗМ проводиться у формі заліку за затвердженими білетами. Модуль вважається зарахованим, якщо здобувач вищої освіти набрав не менше мінімального балу.

Застосовується така система бальних оцінок для **контролю засвоєння ЗМ 1-2** здобувач може набрати **min – 8 балів, max — 22 бали**.

Система оцінювання, бали	Критерії оцінки
8-12	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив недостатньо глибокі знання основного програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання; практичне завдання виконав самостійно, але допустив значні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
13-17	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив повне знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичне запитання, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно, але допустив незначні помилки в арифметичних розрахунках і т.п.
18-22	виставляється студенту, який: <ul style="list-style-type: none"> виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу при усній або письмовій відповіді на теоретичні запитання, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання; практичне завдання (розрахункова задача, ситуаційне завдання, графічне завдання та ін.) виконано студентом самостійно без помилок та містить пояснення проведеного рішення.

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота														Сума	
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2					100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	ЗМ1	T9	T10	T11	T12	T13		ЗМ2
6	6	6	6	6	6	6	6	11	6	6	6	6	6		11

T1, T2 ... T13 – теми змістових модулів.

12. Форми поточного та семестрового контролю успішності навчання

Контроль здобувачів при виконанні практичних завдань, вирішенні ситуаційних завдань, проміжні контролю з модулів.

Форма контролю - семестровий диф. залік.

13. Методичне забезпечення

- Робоча програма освітньої компоненти.
- Слайдові, текстові та аудіографічні лекції.
- Тестові завдання для щоденного контролю.

4. Завдання для самостійної роботи здобувачів.
5. Тестові завдання для самостійного контролю.
6. Комплекти білетів з еталонами відповідей для контролю змістових модулів.

14.Рекомендована література

Основна

1. Економіка, планування та організація хіміко-фармацевтичного підприємства: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.В. Посилкіна, О.В. Доровський, Ю.С. Братішко та ін. Харків: НФаУ: Вид-во Золоті сторінки, 2016. 472 с.
2. Економічне управління підприємством : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, В. Г. Котлярова, О. В. Гладкова. Харків: НФаУ, 2020. 281 с.
3. Посилкіна О.В., Доровський О.В., Братішко Ю.С. та ін. Економіка, планування та організація хіміко-фармацевтичного виробництва: підруч. для студентів вищ. навч. закл. Х.: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. 472 с.

Допоміжна

1. Економічне управління підприємством: навч.посіб. /Н.М.Євдокимова, Л.П. Батенко, В.А. Верба та ін. К.: КНЕУ, 2011. 327с.
2. Ларка Л.С. Економічне управління підприємством: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка». Х.: НТУ «ХП», 2017. 84 с.
3. Планування хіміко-фармацевтичного виробництва : навч. посіб. / О.В. Посилкіна, О.В. Доровський, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, В. Г. Котлярова. Х. : Вид-во НФаУ, 2017. 306 с.
4. Посилкіна О. В. Економіка підприємства. Частина 1 : навч. посіб. Харків : НФаУ, 2020. 176 с.
5. Посилкіна О.В., Гладкова О.В. Удосконалення системи показників оцінки фінансового стану вітчизняних підприємств — виробників лікарських засобів з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансового аналізу. Бізнес-інформ. 2020. №2. с.236-245.
6. Посилкіна О.В., Котлярова В.Г. Формування моделі організації виробничої системи фармацевтичного підприємства. Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. 2018. №4. С. 68-75.
7. Посилкіна О.В., Літвінова О.В., Лісна А.Г. Актуальність упровадження логістичного підходу до управління інноваційною діяльністю при розробці та реєстрації лікарських засобів для лікування коронавірусної хвороби (COVID-19). Соціальна фармація в охороні здоров'я. 2020. Т. 6, № 3. С.8-17.
8. Posilkina O., Lisna A., Litvinova O. Current aspects of the development of vaccination logistics. Norwegian journal of development of the international science. 2021. № 59. с.36-44.

15. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості у фармації НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://quality.nuph.edu.ua/>.
2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.mof.gov.ua/uk>
5. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
6. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini>
7. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим

доступу: <http://nbuv.gov.ua/>

8. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua.

9. Науково-технічна бібліотека. Читальня on-line.

<http://library.tu.edu.te.ua>

10. Економіка розвитку. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
<http://www.ed.ksue.edu.ua/er/uer/index.html>